

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACTIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ȚI.

Pe un an 12 flor., pe șese luni 6 flor., pe trei luni 3 flor.
România și străinătate:
Pe an 36 fr., pe șese luni 18 fr., pe trei luni 9 franci.

ANULŪ XLVII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare
Scrisorî nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 179.

Vineri 28 Septemvre (10 Octomvre)

1884.

Nou Abonamentŭ

la

„Gazeta Transilvaniei.“

Cu 1 Octomvre st. v. 1884 se începe unŭ nou abonamentŭ, la care invitămŭ pe onorații amici și sprijinitori ai foicei noastre.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria cu posta: pe trei luni 3 fl., pe șese luni 6 fl., pe unŭ an 12 fl. Pentru România și streinătate: pe trei luni 9 franci, pe șese luni 18 franci, pe unŭ an 36 franci.

Rugămŭ pe d-nii abonați, ca să binevoiască a-și trimite de cu vreme prenumerările, pentru ca trimiterea ziarului să nu se întrerupă.

REDACTIUNEA „GAZETEI TRANSILVANIEI.“

Brașovŭ în 27 Septemvre (9 Oct.)

Vestitulŭ baronŭ Banffy Dezső, care își documentează talentulŭ de administrare prin aceea, că prigonesce limba română în două comitate, locuite partea cea mai mare de Români, oprindŭ pe funcționari de a ceti și a rezolvă cereri românesce, și care pentru asemenea deosebite servicii ce le aduce „patriei maghiare“ este prēmăritŭ de ceta guvernamentalilor ca unŭ „modelŭ de prefectŭ“ și „bărbatŭ energicŭ“, acestŭ protegiatŭ alŭ lui Tisza Koloman a pătīt'o câtŭ de bună. Lumină s'a făcutŭ deodată asupra administrației multŭ lăudate din comitatulŭ Solnocŭ-Dobea și Bistrița-Năsăudŭ, și cu multă ironie conștată opoziționalulŭ „Ellenzék“, că „prefectulŭ de modelŭ și administrației lui de modelŭ i-s'a dusŭ vestea și afară din Ardélŭ în Țera ungurescă.“

Înainte cu două zile amŭ fostŭ adusŭ după „Pester Lloyd“ scirea, că cu ocaziunea verificării mandatelorŭ de deputați în dieta ungară s'a găsitŭ în loculŭ mandatului unui deputatŭ o chitanță subscrisă de mai mulți inși, prin care se adeveresce că banchetele, ce le-a datŭ acestŭ deputatŭ alegătorilorŭ săi, au costatŭ 2,400 florini v. a.

Se înțelege că organulŭ guvernului s'a feritŭ de a publică numele acelu deputatŭ, căci elŭ face parte dintre mamelucii lui Tisza. Dér numele lui n'a pututŭ rămânea multă vreme secretŭ. Țiarele opoziționale l'au datŭ pe față.

Deputatulŭ cu pricina se numesce Roth Pal și este favoritulŭ prefectului de modelŭ Banffy. Elŭ a fostŭ alesŭ în orașulŭ Deșiu contra opoziționalului Teleki. Roth Pal cu socotela lui a compromisŭ, Țice „Ellenzék“, comitatulŭ Dobêcei, a compromisŭ și sêrmanulŭ Ardélŭ, care și așa este destulŭ de desconsideratŭ.

Ce să Țicemŭ noi, decât și unŭ „Ellenzék“ vorbesce de desconsiderarea sêrmanului Ardélŭ? Înt'adevărŭ nu este în totă monarchia austro-ungară o țera, ale cărei interese de viață să fie așa de multŭ ignorate și desprețuite de cătră stăpânire.

Ardélulŭ pôte fi desconsideratŭ și batjocoritŭ, interesele lui de viață potŭ fi călcate în picioare, dér, să ne erte „Ellenzék“, elŭ nu va fi niciodată compromisŭ prin faptele unorŭ omeni ca Banffy și favoritulŭ lui Roth Pál.

Nicî atunci nu ar puté fi compromisŭ Ardélulŭ, când într'ensulŭ arŭ trăi numai Maghiari.

Cu atâtŭ mai puținŭ pôte fi vorbă de-o compromitere a lui decât vomŭ avé în vedere că „prefectulŭ de modelŭ“ și cu prietiniilŭ suntŭ membrii numai a unei fracțiunii dintre Maghiarii ardeleni, cari facŭ abia a patra parte a populației unei țerii.

Sêrmană Transilvaniă, după ce este atâtŭ de multŭ maltratată să-i mai fie terfelită și buna reputația?

Nu, compromisŭ și terfelitŭ potŭ fi numai aceia, cari au încălecatŭ pe gâtulŭ ei, și-o hârțuiescŭ, o chinuescŭ și o storcŭ ca nisce pașale din vremile lui Abdul-Aziz; compromisă și terfelită este pretinsa „administrația de modelŭ“ a lui Banffy, care se folosesce de asemenea mijloce de corupțiune, ca să scôtă la alegeri pe favoriții săi; compromisŭ și terfelitŭ este regimulŭ, care suferé o asemenea administrația și care încredințeză conducerei unui Banffy doué comitate din cele mai mari ale Ardélului.

Românii, cari representă grosulŭ populației ardelené, au consciința curată. Ei suferŭ cumplitŭ sub lovirile biciului administrației de ađi, dér asupra lorŭ nu cade nicî o răspundere pentru miserabila stare actuală a lucrurilor. Decât Ardélulŭ este ađi desconsideratŭ, sunt de vină la acesta nu Românii, ci acele fracțiuni ardelené cari au datŭ țera necondiționatŭ pe mâna guvernului ungurescŭ, care nicî interesele nu i le cunósce și nicî măcarŭ dorințele ei cele mai juste nu vrea să i le împlinescă!

SCRIRI TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Pesta, 9 Octomvre. — După o încunoscințare telegrafică făcută de guvernulŭ austriacŭ ministrului ungurescŭ de comerț, închiderea de curândŭ a granițelorŭ pentru transportulŭ vitelorŭ din Ungaria s'a ridicatŭ.

Hanoi, 8 Octomvre. — Unŭ corpŭ francescŭ compusŭ din 600 de omeni infanteriă și artileriă, după o luptă de șese ore, a bătutŭ totalŭ trupele chineze la rîulŭ Loch-Nan. Francesii au avutŭ 4 morți și 20 de răniți.

CRONICA ȚILEI.

Discursulŭ tronului rostitŭ în dieta ungară a tostŭ comentatŭ și de foile din streinătate. Fôrte caracteristică este opiniunea ce și-o dă „Journal des Debats“ din Paris asupra lui. Numita fôia scrie:

„Pa-agiulŭ privitorŭ la relațiunile esteriore a voitŭ negreșitŭ să întēpine o fôrte generală și viuă preocupare a Maghiarilorŭ prin aceea, că n'a pomenitŭ cu nicî unŭ cuvântŭ de Rusia și a fostŭ fôrte viu aplaudatŭ. Cei din Budapesta suntŭ pentru alianța cu Germania, dér numai sub o condițiune, ca să rămână ce a fostŭ la începutŭ: o ligă a tuturorŭ elementelorŭ ostile panslavismului. Ungaria a fostŭ zădărnicitŭ năsuințele partidei militare și aristocratice din Viena, care voia să primescă alianța ce-o oferea Rusia în contra egemoniei Germaniei. Comitetele Andrassy, pe când eră încă șefŭ alŭ cabinetului ungarŭ, a conceputŭ ideea unei alianțe ofensive și defensive cu Germania și a executatŭ o ca ministru de esterne, și ca garantŭ pentru stăruințele sale antirusesce în peninsula balcanică a intratŭ, spre mulțămirea Ungariei, după retragerea lui Andrassy d-lŭ de Klay în ministeriulŭ comunŭ. Acum însă întvederea dela Ișl și Skiernevice este o probă de ajunsŭ pentru aceea, că această alianță a Austro-Ungariei cu Germania nu mai e îndreptată în contra Rusiei și acesta este de ajunsŭ spre a deșteptă temeri între Unguri.

Actualulŭ ministru-președinte — continuă „Debats“ — este unulŭ din cei mai distinși omeni de statŭ. Dér, între însușirile sale, figuréză înainte de tôte dibăcia, arta, de a ascunde lucruri penibile sub cuvinte seducătoare. Astfelŭ Maghiarii potŭ primi cu aplause discursulŭ tronului, și din alianța triplă facŭ cei din Pesta numai o simplă amăgire, care nu ar distinge nicî decum alianța duplă în contra Rusiei. Nu eră bine ca să se facă Germaniei câteva concesii, decât eră pericolulŭ că acesta din urmă putere inclină tare spre Rusia? Acestŭ raționamentŭ probéză, că anumite alianțe — cum obiceiuesce a Țice Bismark — nu se dau gratisŭ.“

*

Unŭ interesantŭ articolŭ a publicatŭ în „Nuova Antologia“ deputatulŭ italianŭ Bonghi despre întēlnirea celorŭ trei împērați. Autorulŭ vorbesce despre politica de alianțe a lui Bismarck dela 1866 încôce, despre alianța Italiei cu cele două imperii centrale, despre atitudinea binevoitoare a cancelarului germanŭ față cu politica colonială a Franciei, despre izolarea Rusiei, care a fostŭ silită acumŭ a se alătură la Germania și Austria, și în fine, accentuândŭ că întēlnirea împēraților a avutŭ unŭ scopŭ eminentement pacificŭ, scrie:

„Situatiunea Europei este ađi astfelŭ, că noi trebuie mai multŭ ca orî când să renunțămŭ la măriri de teritoriu atâtŭ la granițele ostice câtŭ și la cele vestice. Suntemŭ siliți, celŭ puținŭ pentru mulți ani, să ne mulțămimŭ cu câtŭ suntemŭ acumŭ de mari. Monarchia Italiei este ađi unŭ elementŭ de conservare și de echilibru, precum au fostŭ principatele Italiei în 1814, în același modŭ precum acestŭ elementŭ îl formeză ađi în centrulŭ Europei imperiulŭ germanŭ, pe când în 1814 a fostŭ confederațiunea germană. Situațiunea generală ne dicteză deci și o politică esternă fôrte ușorŭ de urmăritŭ: să menținemŭ cu toți relațiunile bune. Nu suntemŭ obligați să ne legămŭ cu altulŭ nicî să ne alăturămŭ la cineva.“

Bonghi arată destulŭ de limpede, că Italia nu mai face parte din alianța centrală.

*

Țiarele moderate republicane Țicŭ, că intențiunea lui Lokroy de a interpelă guvernulŭ francescŭ asupra relațiunilorŭ cu Germania nu este oportună. „Liberté“ Țice: Nu voimŭ să predicămŭ nicî ertare, nicî uitare, ceremŭ însă, ca omenii noștri să nu provôce complicațiunii și pôte și conflicte prin nisce salturi de bravură ale șovinismului neprevēdătorŭ.

*

Pôrta n'a răspunsŭ încă la nota ce i-a adresatŭ guvernulŭ austriacŭ în privința căilorŭ ferate orientale. Guvernulŭ turcescŭ caută o cale, pe care să scape de îndatoririle ce i le impune convențiunea din Viena. Turcii se temŭ grozavŭ de o năvălire austriacă în Salonicŭ, și această temere a mărīt'o și mai multŭ procederea ambasadorului austriacŭ din Constantinopole Calice. În totŭ cazulŭ, guvernulŭ austriacŭ e decisŭ să începă lucrările pentru legarea Salonicului cu Serbia și a acesteia cu Constantinopole prin Bulgaria. Greutatea e că guvernulŭ bulgarŭ nu e pregătītŭ să esecute partea ce i se cuvine prin contractŭ, și acés'ă împrejurare Pôrta o va folosi, ca să amâne lucrulŭ.

*

În Asia ostică Francesii după lupte de patru zile au strîmtoțatŭ pe Chinesii din tôte părțile și au ocupatŭ Ke-Lung, alungândŭ armata „cerescă“ din tôte fortificațiunile. De asemenea bombardarea portului Tam-Sui a fostŭ plină de succesŭ. Tôte bateriile au fostŭ distruse. Resistență înverșunată a întēpinatŭ Francesii pe insula Formosa, unde, după cum spunŭ corespondenții englesi, suntŭ întruniți 15,000 de Chinesi; cu tôte acestea Chinesii au fostŭ ștrașnicŭ bătuti. Colinele din St. Clément au fostŭ ocupate de armata francesă. O serioasă încērare între trupele chineze și franceses se așteptă în Țilele acestea în Ținutulŭ rîului Loch-Nan, de unde Francesii suntŭ hotărîți să isgonescă trupele chineze.

DIN DIETA BOEMIEI.

În ședința dela 6 Octomvre a „comisiunii dietale pentru comune” reprezentantul guvernului consiliarului guv. Kmoch a făcutu, cu privire la propunerea lui Herbst pentru limitarea după naționalități a cercurilor judecătorești în Boemia, în numele guvernului următoarea declarațiune:

»Guvernul recunoșce că, cu privire la formarea diferitelor cercuri ale țării după naționalitatea populațiunii, s'au făcutu și până acuma multe, dér totuși cu privire la separarea singuraticilor comune și la atașarea acelorla la alte cercuri séu cu privire la împărțirea cercurilor existente și formarea altor cercuri noué s'ar mai puté dori și alte modificări. Recunoșce și aceea, că prin astfelu de modificări s'ar puté ușura activitatea autorităților inferioare administrative și judecătorești recunoscute, că în anumite împrejurări prin astfelu de modificări se promovéză activitatea reprezentanțelor cercurilor și este și de aceea părere, că astfelu de modificări ar puté prinde bine unei limitări corespunzătoare a cercurilor electorale pentru dietă.

»Guvernul condus de ce aceste vederi pôte numai dechiară, că față cu propunerea Escelenței Sale domnului deputat Dr. Herbst nu ia o atitudine respingătoare și că va consideră respectivul concludu dietal cu cea mai mare bunăvoință. Cu tóte acestea guvernul c. r. nu pôte tăgădui, că se potú ivi împrejurări sé de greutate, care nu se vorú puté delătura, și că schimbarea actualelor relațiuni dintr'unu cercu, chiar de populațiunea cercului respectiv nu se va dori, fie din motive economice, séu din alte motive. Cu privire la acesta guvernul c. r. caută sé lege declarațiunea sa de aceea suposițiune, că o astfelu de cerere pentru astfelu de modificări se face de către respectiva populațiune și că relațiuni geografice și alte ponderose relațiuni ale cercului, ba chiar considerațiunii financiare grave nu stau în cale.

Dér încâtú în motivare se face alusiune la organizațiunea corăspunzătoare ale celor două instanțe actuale trebuie chiar acuma sé declare guvernul c. r. că nu pôte primi o astfelu de modificare a organizării curțiilor de apelú pentru că este de părere, că o astfelu de modificare ar fi fôrte stricaciósă intereselor administrațiunii și justiții unitare, ceea ce nu se pôte perde din vedere.

Deputatul Herbst propuse a se pune la protocolú acestă declarare ceea ce se și făcu. După aceea se ridică Dr. Palacky și ȳice că elú și soții séi de principii védú situațiunea seriósă, védú mișcarea națională ce domnesce în orașele germane și că ea nu provine dela deputați. Accentuéză că amândoué naționalitățile dorescú sé trăiască în pace și ȳice, că din punctul de vedere slavicu nu pôte dori continuarea luptei, care împedecă bunăstarea și cultura.

Răspundéndú antevorbitorului Dr. Herbst declară că mișcarea națională dintre Nemți nu este numai în orașe ci se estinde și asupra satelorú și că satele dorescú încă și mai multú separarea după naționalitate. Dealtmintrea guvernul a recunoscutú dejă principiul separării cu privire la cercurile școlare. În fine combate părerea că nu s'ar puté modifica organizarea curțiilor de apelú. Elú se provócă la Galiția unde s'au înființatú două curți de apelú separate și la vechia ordine ferdinandeă după care avea sé se formeze unú senatú germanú și cehicu.

Dep. Dr. Scholz ȳice, că înainte de tóte e de lipsă ca la fiecare casú datú sé fie întrebată populațiunea respectivă. Dr. Herbst arată că propunerea lui a fostú făcută încă la 1871 de maioritatea cehă, când Nem-

ȳii nu se aflau în dietă și încă în forma unei legi. P'atunci încă Cehilorú le erá de egala îndreptățire, acum însé pretindú ca sé domnescă. Dr. Scholz răspunde că la 1871 se trată de constituirea Boemiei după articulele fundamentale, prin urmare erá vorba d'unú punctú de vedere deosebitú de celú de aȳi. Br. Zessner face propunerea ca în tóte casurile, când populațiunea cehă séu germană va face cererea de separare, consiliul guvernialú sé așternă acesta cerere, pe lângă espunerea părerei sale, guvernului. — Cu acesta ședința se inchide.

SITUAȚIUNEA TURCIEI și a MACEDONIEI.

»Confédération orientale» se ocupă de situațiunea generală a imperiului otomanú și a Macedoniei.

Numitulú ȳiarú ȳice, că nici odată finanțele Turciei n'au statú așa de réu ca acum. Comericiulú și industria suntú de totú ruinate. Datoria flotantă e departe de a fi regulată, dările se adună cu mare greutate, cesțiunea tratatelorú de comericiu nu s'a aplanatú, industria locală e sdrobotă prin concurența streină, contrabanda de tutunuri (tabacú) nu se pôte împedecă de slaba administrațiune, abuserile condamnabile suntú fôrte dese. Guvernul abia a pututú obține de la banca otomană unú imprumutú de 25,000 lire; — elú ceruse 100,000.

Insurecțiunea din provincia Iemenú nu se pôte înăbuși, ci din contră totú mai multú se'tinde. Cestiunea rectificării granițelorú dintre Albania și Muntenegru îngreuiáză situațiunea, căci Albanesii suntú gata sé se revolte, și guvernul imperialú nu e în stare sé trimetă la timpú trupe îndestulitóre, căci nu-i permitú finanțele. Causa acestei stări de lucruri suntú ómenii carú lucréză în contra voinții Sultanului: ministrii și administrațiunea.

ȳiarulú atenianú trece apoi la situațiunea Macedoniei, care suferé de acelési rele. Abuserile suntú și mai dese, disordinea și mai mare, ér brigandagiulú pune vèrfú la tóte, căci autoritățile suntú incapabile de a'lú suprimá. Poporațiunea le suferé tóte, dér nu vede nici unú bine. Brigandagiulú nu e decâtú rezultatulú acestorú miserii ale imperiului turcescú. Intr'o țéră bine administrată, nu 'ntelnescú bande numerose de câte 30, 50 și mai multú brigandú. Unde libertatea lipsește, ómenii devinú réi. Câtú timpú Bulgaria, Tesalia și Rumelia orientală n'au fostú libere, întelnémú acelési rele. Aȳi mai că au dispărutú dinaceste provincii.

Dér ce s'a întemplatú în eliberatele provincii, trebuie sé se întempe și în Macedonia: bandele de brigadú vorú deveni bande de insurgenți și vorú produce réșboiu civilú, ba pôte unú mare réșboiu.

Se pôte ȳice, după »Confédération orientale,» că tractatulú din Berlinú anume a lăsatú Macedonia în această stare, ca sé fie ea »mèrulú discordiei» în peninsula balcanică, deschidéndú în același timpú Austriei calea pe acolo; se pare că intențiunea a fostú de a păstrá unú mijlocú de dispute continue și de o nouă împărțelá între statele din Orientú. Ameliórările ce le-a prevèdútrú tractatulú dtn Berlinú pentru Macedonia au rémasú ilusorie. Pórta, care cu mare greutate a primitú a face aceste ameliorări, se scusă că nu e practicú a le face din cauza diferențelorú și rivalității naționalitățilorú. Ciudadă scusă! Dér totú Pórta va suferi tristește urmări.

SCIRI MERUNTE.

Primimú următoarea comunicare:

Societatea de lecturá »Petru Maiorú» a junimei române» din Budapesta s'a constituitú în ȳiua de 27 Sep-

temvre st. n. a. c. alegéndu-se de membri în comitetul administrativú pentru anulú școlasticú 1884—85 cu admațiune următorii: Drd. med. Constantinú Groza președinte; Sebastianú Olariu stud. phil. vice-președinte; Titu Liviu Albini stud. jur. secretarú; Drd. med. Aureliu Helićú cassarú; Nicolau Șerbanú stud. jur. controlorú; Aureliu Alexi stud. jur. bibliotecarú; Valeriu Petco stud. jur. și Petru Corneanú stud. jur. notarí.

În comisiunea literară s'au alesú Alesiu Mangiuca stud. jur., Nicolau Vecerdea stud. jur., Ioanú Mangiuca stud. med., Petru Mladinú stud. med., Victorú Borlanú stud. phil. și Ioanú Florianú stud. tehnicú; redactorul la fóia societății »Rosa cu Ghimpí» Amosú Frâncu stud. jur.

Aducéndú acesta spre cunoscintiã on publicú, cămú 'i datorimú recunoscintiã pentru căldurosulú sprijinú, ce ni l'a oferitú în tótá vremea, dămú viuă mulțamitá deosebí On. Redacțiunii atâtú din Austro-Ungaria câtú și din România, atâtú române câtú și neromâne, cari a binevoitú a ne trimite gratuitú foile, rugándú totú-odată pe on. d-ni Redactori a ne sprijini ca în trecutú și pe viitorú; căci sprijinulú ce ni se dá este pentru noi numai ajutorú, dar și încurajare. **Drd. C. Groza,** precedinte.

—0—

În conferința de la 5 Octomvre a partidei guvernamentale, s'au alesú cele 6 comisiuni ale dietei ungurescú. În doué din ele figuréză deputații români Gall și Cziple, amèndoi guvernamentali.

—0—

În comuna Socodorú, comitatulú Aradului, s'a descoperitú de curéndú unú casú iufioratorú, spune »Biserica și Școlá.» Unú locuitorú de acolo cu numele Susanú Gavrilá nu tráia bine cu soția sa, și ca sé se pótá scápa de dèns'a o închise într'o odaiá laterală, unde o maltrată tirănesce mai în fiecare ȳi; de mâncare îi dedea numai câte puținú, ca astfelú incetulú cu incetulú sé móră de fóme și de torturi. Doi ani de ȳile a petrecutú nenrocita femeé în această stare. ȳilele trecute casulú s'a descoperitú și făptuitorulú a fostú datú pe mâna justiției. Elú se aflá închisú preventivú la judecătoria din Chișineu. Soția este în o stare atâtú de slăbită, încâtú nu este speranță de a-se puté rensănètoșá.

—0—

Se mirá lumea, când aude de câte unú somnú letargicú de ȳile séu sèptemâni întregi alú vre-unui indúvidú. Agricola lui »Magyar Polgar» dórme de vro 10 ani de ȳile și abia în ȳilele acestea s'a desteptatú, furósú pe d. G. Barițú, credéndú că e încă totú redactorul la »Gazeta Transilvaniei.»

Fericitá ființă mai e și Agricola; habar n'are de ce se 'ntemplá, nu în lume — căci ar fi prea multú pentru unú astfelu de capú — dér nici măcarú în Ardelú. Halalú de așa publicistú!

—0—

În România s'a amânátú culesulú viilorú de la 16 Octomvre. Causa e, că în urma rēcclii celei maré strugurii nu s'au coptú încă de ajunsú.

—0—

Inspețiunile generale ale armatei române vorú începe la 1 Octomvre și se vorú terminá la 1 Decemvre. Toți comandantii de corpuri precum și comandantulú divisiunii din Dobrogea au fostú numiți inspectori generali. Pe lângă aceștia, d. generalú Slăniceanu, inspectorul generalú alú cavaleriei, a fostú însărcinatú cu inspectarea școlerelú speciale de artilerie, cea de cavaleriá, precum și cu inspeția celorú trei regimente de roșiori; ér d. generalú Arionú, inspectorele generalú alú artileriei, a

FOILETON Ú.

Bisericii și predicatori americani.

America este și rămâne o țéră clasică de contraste și surprinderi originale. Ceea ce în Europa este de necredutú, în Statele Unite din America este lucru de tóte ȳilele, lucru obiçnuitú. Dar nimicú nu surprinde mai multú pe individulú, care trece mai înteu în America, séu pe turistulú espertú, de câtú vieța bisericescă. Acestă, dincolo de marea atlantică, a luatú o astfelu de desvoltare, care în Europa nu se pôte esplicá. Se scie că yanke-ulú e materialistú pronunțatú. »Căștigă bani, decâtú poți în modú onestú, decâtú nu poți — totú una, fă bani!» Acestă periculósă parolá o auȳi pe fie care ȳi, o vedú practicată pe fie-care óră. Cu tóte acestea, în nici o parte a hmei ómenii nu cercetéză bisericile în așa numèrú mare și atâtú de conscientiosú, ca tocmai în Statele Unite, niciari nu se speséză sume mai mari, pentru scopuri religióse, pentru lefurí preoțesci, pentru musica bisericescă, pentru înfrumșetarea cimitirilorú, ca dincolo în America. Acolo nu este lucru bătătorú la ochiu, decâtú într'unú orașú cu populațiune de 1500 suflete, găsescú câte 8 biserici și câte 15 preoți; nu este bătătorú la ochiu, decâtú de exemplu predicatori, cum este Henry Ward Beecher în Brooklyn, tragú unú salarú anualú fixú de 25,000 dolarí (1 dolarú e 2 fl. 50 cr.) și pe lângă aceea au privilegiulú

a dispune de ferii câte patru luní, spre a puté ținé prelegeri bine plătite în statele și ȳinuturile sudice și vestice.

Dar de altá parte preoții americani nu suntú de locú asigurați în existența lorú, ca în țèrile europene. Ei suntú tocmiți pretutindenea cu abȳicere de o jumătate de anú, de unú anú, séu de doi. Dècă predicile suntú nesárate, fără spiritú, decâtú nu au satirá, senatulú bisericescú simplú îi denunță contractulú și caută o nouă putere, care se găsește ușorú, pentru că preoții americani se sciu lăudá și nu despreȳescú reclama ȳiaristică. Tema, care vréu sé o tracteze Dumineca, o anunță prin ȳiarele de Sâmbătă séra în inserate de câte doué colóne. »Publiculú este rugatú sé asiste, intrarea e liberă,» incheie de comunú ademenitórele anuciuri.

În ȳiarele germane-americane încă se încetățenescú totú mai multú astfelu de anuciuri. Așa cetescú întrunulú: »Preotulú Franciscú J. Schneider, preotú ordinarú 91. 2. Ave. între 5 și 6, cunună, botéză în și afará de casă.» Intraltulú: »Ieftinú, ieftinú, ieftinú este preotulú Valeter pentru tóte ceremoniele, sé cerce orí și cine și sé se convingá: 105 Delancey — Street etc. etc.»

Bisericile americane dearèndulú suntú pompóse și clădite într'unú stilú plăcutú. Tóte spesele de edificare le suportá membrii comunei bisericesci, impunèndu'și de bună voe dări bisericesci și încă, după concepte germane, în sume enorme. După-ce bisericile suntú terminate, se în-

chiriéză scaunele pentru sume considerabile. În biserica Plymouth din Brooklyn s'au incasatú dreptú chiriá pentru scaune în anulú 1881 48,000 dolarí, în 1882 42,000 și în 1883 40,000. Licitarea se face firesce publice la unú concertú liberú. În biserica Trinity din New-York la 1879 celú dinteu scaunú s'a închiriatú pentru 2000 dolarí.

Departé spre vestú, când se pune fundamentú la vre-unú orașú nou, încă și lemnarii și zidarii clădescú biserici pe risiculú propriu. Astfelú înainte cu 2 ani sosiu la Flint, orașú întemeiatú nmai de șese luní. Redactorulú ȳiarului localú de acolo, care ȳiarú apăruse până atunci în 7 numere, imi spunea în confidență, că Flint este destinatú a fi óre când »Regina apusului.» Deja astăȳi, continuá patriotulú însufletitú cu voce apăsată, avemú unú ȳiarú redactatú brilliantú, o gará — mi se pãrea c'a ȳist cuvèntulú grand central-depot — doué pensionate, pentru fetițe, o spèndurátóre, noué pianine, o pușcăriá, patru localuri de bere, unú cetățenú bètrènú de 45 ani, tóte acestea după o esistență de abia 6 luní, numai bisericele ne lipsescú.

Dar s'au edificatú și acestea și anume în chipulú următorú: Se duce la Flint unú architectú — titlulú acesta și l'a datú elú singurú. Fără a fi fostú însărcinatú din partea vreunei comunități religióse, architectulú edificá o biserică într'adevèrú frumósă, tocmi pe spesele sale unú preotú tènèrú, invèțatú, cum și unú organizatú

fostu însarcinat cu inspecția școlilor militare din Iași Craiova, București, a stabilimentelor de artilerie, a depositelor generale precum și cu inspecția regimentelor de artilerie.

Instrucțiunile în privința inspecțiilor s'au și trimis d-lor inspecțori de către ministrul de război.

—0—

Pe ferestra unei cărciumi din strada Dichiului din București se poate citi următorul anunț:

Aici se vinde cu ridicata țuică veche și 9.

—0—

Fabricantul de rahat d. P. Demetrescu (Bella-Vista) din Galați a obținut, dice »Românul«, la expozițiunea cooperativă din Iași cea dintâi recompensă pentru produsele seile. Înaintea juriului, d. Demetrescu a declarat că fabrica d-sele produce pe an 20,000 oca rahat, din care mai bine de 10,000 oca îl transportă la Paris, Londra, Bruxelles, Nizza, Pesta, Viena, Odesa, Petersburg, Nicolaew. Scrobela o aduce din Pesta și zaharul din țară, din Viena și Franca. Fabricarea rahatului și dulceturilor consumă mai bine de 15,000 oca zahar.

—0—

La 27 Septembrie a. c. s'a terminat în Neapole un proces foarte interesant. Toți fabricanții de alcool și spirit din Neapole, denunțați că frustrăză fiscalul, au fost condamnați: Iosef Iesu la arest de un an și amendă de 364,320 lire (franci), fratele său Rafaelu la arest de trei ani și amendă de 606,096 lire, Costa la arest de trei ani și amendă de 2,464,150 lire, și alții.

—0—

În Milanu s'a ivit la 6 Octombrie st. n. un casu de colera.

—0—

După cea mai nouă publicațiune a statisticei populației Atenei, numărul locuitorilor e de 84,906, dintre cari 48, 248 bărbați și numai 37,660 de femei.

Bieții Atenienii nu știu cum să acopere acestu deficit.

—0—

Podul de peste Tamisa din Londra se va înfrumuseța prin statuele călărețe ale lui Eduard I, Eduard III, Enric V și Vilhelmă cuceritorul.

—0—

Astă seră trupa teatrală germană a d-lui Dorn va reprezenta operata comică »Castelul blestemat«, de Alois-Berla.

DREPTUL DE INSPECȚIUNE A GUVERNULUI în școlile medii confesionale.

(Urmare și fine.)

Ca să se poată face judecată cum se cade despre propunerea profesorilor și despre mersul instrucțiunii, delegatul trebuie să cunoască planul de învățământ și împărțirea obiectelor, statorite de autoritățile superioare confesionale ale respectivului institut de învățământ, (luată la cunoștință aprobătoare de ministrul), asemenea trebuie să cunoască manualele ce se folosesc în institut și sistemul acelora, și cu acestea trebuie să calculeze că în ce punct se află mersul instrucțiunii. Er la școlile medii confesionale, cari se împărțesc de ajutor din partea statului, aplicându-se planul de învățământ al școlilor medii, cari, conform punctului c) din §-ul 47 alu legi, stau sub dispozițiunea și nemijlocita conducere a ministrului de culte și instrucțiune publică, — instrucțiunea și mersul învățământului va fi ca și la acestea. În școlile cu limba de propunere nemaghiară propune-se în ore suficiente și corespunzătoare limba și literatura maghiară? Limba și literatura maghiară propune-se în cl. VII și VIII în limba maghiară? Delegatul ministerial

va avea să judece în sine răspunsurile elevilor în general în ceea ce privește atențiunea, înțelegerea, precisiunea, siguranța și prezența de spirit ce arată elevii în răspunsurile lor. Delegatul va cere și lucrările scripturistice ale elevilor, și se va convinge, că esaminează și coregă profesorii cele de corespunzătoare cele ce au a le corege elevii, sau ba? Să se considere și esteriorul lucrărilor scripturistice în ceea ce privește estetica și curățenia. Câștigate și convingere, că elevii cetesc ore în cercul studiilor lor școlare și pe acasă, sau ba? Există bibliotecă pentru tinerime, și poartă-se grije destulă ca în ea, pe lângă cărțile de distracțiune, să se afle și lectură serioasă și folositoare, prin care să se înmulțească cunoștințele? Frecvența la citirea cărților din biblioteca tinerimei câtă e de mare? Nu se neglija elevii studiile din școlă și ocupațiunile scripturistice din cauza lecturii private? Are tinerimea societate pentru a se cultiva în institut? Și nu se află și în ea o vegetare pre mare? Este profesor conducătorul ei? Sunt de a se cerceta alte societăți, ale tinerimei cari eventual s'ar mai fi aflat în institut. Nu se află în institutul de învățământ reuniuni neincuviințate de guvern, sau elevii nu sunt membri la niscăi societăți afară din institut? Sunt de a se cerceta convicte, alumneuri și alte instituțiuni de felul acesta, cari eventual se vor afla în institut, din punct de vedere alu ordinei, curățeniei, alimentării și preste totu din punctul de vedere igienic, moral și disciplinar.

§. 8. Cu privire la disciplina elevilor, până când în înțelesul § 38 din lege regulamentu disciplinaru, ce se va statorni de autoritățile superioare bisericești, se va înainta ministrului de culte și instrucțiune publică și se va lua la cunoștință de acesta, — câștigate și delegatul ministerialu convingerea, că ore poartă-se destulă grije de disciplină, atât în prelegeri cât și în lăuntru institutului în ceea ce privește susținerea ordinei și moralitatea elevilor? Cără și informațiuni, cum se mănăie disciplina și cari sunt cele mai dese casuri disciplinare? Nu e disciplina pre aspră sau pre slabă în institut? Nu sunt în institut, între tinerime rele morale a căroru curare sau stăpînire ar pretinde deosebite măsuri disciplinare?

§ 9. Cu privire la direcțiunea și administrațiunea școlară delegatul ministerialu se va estinde numai în generalu, și se va informa că ore sunt corespunzătoare datele și conspectele statistice cari sunt a se așterne guvernului, și trimisu-s'au la timp autorităților superioare confesionale spre a se așterne la guvern (§ 48 a și b)? Conducu-se regulat matriculele și păstrăz-se ele bine? Controlăz-se regulat testimoniele (sau certificatele de dimitere din institut) ale elevilor, cari vin din alte școle medii confesionale, sau din școlile medii de sub conducerea sau dispozițiunea imediată a ministrului? Face-se primirea studenților în sensul legi (§ 9. 11. și 12)? Nu se facu contrageri de clase sau examene private din mai multe clase într'unu an fără concesiune ministerială, și în generalu nu se facu abuzuri la examenele private (§ 14 și 15)? Nu sunt mai mult de 60 de elevi în vr'o clasă (§ 17)? Poartă-se evidentă despre circularele date de ministrul prin autoritățile superioare confesionale (în deosebi cu privire la eliminarea câte unui elev)?

§ 10. Cu privire la profesori, afară de conspectele ce se așternu ministrului peste anu, comisarul ministerialu se fie cu luare aminte: a) Sunt ei cetățeni ungari? b) Au ei examenu profesoralu, respective diplomă? și propun ei numai obiectele, pentru cari după examenul și diploma lor sunt calificați, sau și obiecte inrudite cu acelea? c) Nu sunt indiviți fără diplomă aplicați ca profesori suplenți? d) Există numărul de profesori în general și de profesori ordinari în special, în sensul legi? e) Nu au profesorii și alte funcțiuni salarizate? În toate acestea § 39, 30 și 32 din lege sunt hotărâtori.

§ 11. Avându guvernul statului dreptu, în înțelesul punctului d) din § 48 alu legi, a lua la examinare și critică manualele de învățământ ce se folosesc în școlile medii confesionale, ca să controleze, nu cuprind ele ore în sine învățaturii sau tere contra statului, constituțiunei sau contra legilor? și avându guvernul, în sensul § 50 din lege, dreptul de a controlă,

că nu este în școlă vr'o direcțiune contra statului? — delegatul ministerialu trimisu spre cercetarea școlilor confesionale va avea în deosebi datorița, de a fi cu luare aminte la manualele de învățământ, fie tipărite fie manuscrise, tocmai așa și la prelegerile profesorilor și la răspunsurile elevilor, din punctul de vedere alu statului și decă în privința acesta va afla ceva de reprobătu, va avea să o accentueze în raportul său către ministru, ca acesta să poată lua dispozițiunile necesare preservative și corecționale.

La sfârșitul vitei delegatul ministerialu se roge pe directorul institutului, ca să convoce corpul profesoralu la o conferință confidențială, în care spunându și observările, să poată arată scăderile observate de densus, cari le-ar pute îndrepta nemijlocit directorul și profesorii, și care le-ar pute recomanda în binevoitoarea lor atențiune.

§. 13. Despre totu ce a esammatu conformu punctelor de mai sus, despre toate observările și esperiențele sale, delegatul ministerialu va face raportu detaiatu ministrului de culte și instrucțiune publică. Cu privire la considerațiunile mai sus specificate și în generalu la toate hotărârile din lege, referitoare la școlile confesionale, el se va estinde în raportul său asupra tuturor stărilor institutului în general și special; cu deosebire asupra scăderilor cari sunt a se îndrepta, și cari pretind că ministrul cu mijlocirea autorităților confesionale să ia măsuri. Decă orecare institut nu corespunde de felu cerințelor legi, delegatul va avea să facă ministrului arătare, pentru ca institutul să se admonieze, (§. 53). Decă cercetarea delegatului ministerialu se estinde asupra mai multor școle, care stau sub deosebite autorități superioare confesionale, atunci densus va face deosebite raporte despre școlă (sau școlile) fiecărei autorități superioare; asemenea și despre vizele repetite în decursul anului scolaric, pentru care este emis, cu fiecare ocaziune va avea să facă raportu specialu.

§. 14. Afară de cercetările ordinare de peste anu ale școlilor, avându ministrul dreptu să asiste prin delegații săi și la examenele publice dela școlile medii confesionale (§. 46), delegatul ministerialu spre scopul acesta va fi de față, pe câtă va fi posibilu, și la examenele publice, (neînțelegându-se aici examenele de maturitate, despre care vorbesce o altă deosebită instrucțiune) dela toate școlile, pentru care s'a delegat, sau își întocmesc lucrul astfel, ca una dintre vizele sale de peste anu să caă pe timpul examenelor publice. Examenele publice avându scopul de a arăta rezultatul învățământului din întregu cursul anului, delegatul ministerialu va avea să urmărească cu atențiune la aceste examene rezultatul întregi instrucțiunii, anume: luat'au și prelucrat'au profesorii totu materialul de învățământ, cât s'a prescris? și corespunde rezultatul învățământului, în general și peste totu, scopului fixat în planul de învățământ și justelor așteptări? Despre participarea la examenele publice încă va trebui să se facă ministrului raporte speciale.

§. 15. Decă unu orecare delegat ministerialu se trimite de repetite ori, pentru doi sau mai mulți ani școlastici, cari urmăie unu după altul, sau pentru unu timp mai îndegat, spre cercetarea aceleiași (sau aceluorași) școle; să caute cu deosebită atențiune, ca să vedă, ce progresu se poată observa în institut dela vizele sale de mai înainte încoc? Luatu-s'au observările și sfaturile sale binevoitoare, ce le comunicase parte corpului profesoralu, parte le recomandase atențiunei autorităților superioare confesionale prin raportul său adresat ministrului? Indreptat'au scăderile și făcutu-s'a ceva pentru îmbunătățirea spirituală și materială a institutului? Și decă nu, ore lipsa de bunăvoință a profesorilor și a administratorilor este de vină, sau insuficiența mijloacelor materiale? La aceste întrebări ce sunt a se pune în cumpănă, va avea să răspundă într'unu nou raportu adresat ministrului; cu deosebire în acel casu decă institutul, în sensul §-lui 53, a fostu deja odată sau de două ori admoniatu.

Editoru: Iacobu Mureșianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Mureșianu.

bun și deodată se auți Dumineca sunet de clopote, de organe și în faptă putei asculta o predică alasă. Arhitectul riscase unu capitalu considerabilu, dar calculele lui erau nimerite. Tănărul preot captivă mai anteu auditoriulu, dup'aceea din cercul partisanilor formă o comună, care se mări iute, se constituie oficios și cumpără biserica dela architectu carele, dela sine se înțelege, căpătă frumoși bani atât pentru edificiu, cât și pentru celelalte apartamente, încatu probabil se va duce în altă parte vestică, ca să începă același negotiu înc'odată.

Dără și în ținutul resăritenă, care este mai civilizat, se încercă preoții cu mijlocele cele mai curioase, ca să se asigure o clientelă numeroasă și bisericii îndesate cu lume. În Februarie anul curentu a trebuit se mē ducă prin Syrakus, o cetate mare, avută de sare, nu departe de lacul Ontario. În strada principală North-Saline-Street se află trei biserici în nemijlocită apropiere una de alta. Fiecare din cele trei comunități, căroru aparțin bisericele, se silesc a și câștiga cei mai mulți membri. Spre ajungerea acestui scopu nu se pre aleg mijlocele. Unul din cei trei preoți însă au învinsu pe ceilalți doi prin aceea, că într'o di a înduplecatu pe rabinul Syrakus să țină în biserica creștină o predică asupra persoanei lui Isus Christos, pe când preotul predică în sinagogă asupra aceleiași teme din punctul de vedere protestant.

Acăsta însă se poată întâmplă numai în America, der pentru originalitatea sa casul a făcutu mare șgomotu numele aranjierului preoțescu s'a răspândit în țera întregă.

Preoții americani atărna dela favorul și bunăvoința presei, aprupe mai multu decâtu cântăreții și artistii. Decă Lunia iai în mână în New-York pe »Herald«, în Philadelphia pe »Public Ledger«, colone întregi din aceste organe însemnate ale țiaristicele le găsesc pline de recenziuni asupra predicilor din Dumineca premergătoare, o datină lătită în America, care Germanilor nu le pre vine la socotela, yanke-ulu însă nu face nici o obiectiune în contra ei. În America, funcțiunea preotului este ca oicare altă afacere. Unu stat așa numit preoțescu cum îl avem noi, din cauza sectelor celor multe, este necunoscutu. Astăzi profesor sau redactor, în anul viitoru comerciantu, cincă ani mai târziu preot, suntu cariere pe cari le face adeseori unu particularu. De aici provine că cunoștințele unui preot protestant sunt atât de varii. Probabilu că unu a fostu teolog în patria sa de mai nainte, în Anglia sau Germania, probabilu că alu doilea a avut o educație științifică la unu colegiu americanu ori la unu seminaru de preoți, cu toate astea multor preoți, mai alesu celor dela apus, le lipsesc completu școlă academică.

Acăsta, naturalminte nu eschide de altă parte ca să se aplice și preoți, cari înarmați cu întreaga cultură a

secolului nostru se se bucură de renume ca filosofi, istorici, limbisti etc. Trei indiviți sunt cari în astă privință și-au câștigat unu renume universalu: Henry Ward Beecher, Thomas Talmage și Iohn Hall, cestu din urmă în New-York, ceilalți în orașul preoților Brooklyn.

Beecher este preotul cel mai mare dela biserica Plymouth în Orange-Street. Totdeuna avem o plăcere deosebită să asistăm Dumineca la serviciul divin oficiat de elu. Pe la 10 ore dimineața erau pline toate galeriile și empoarele cari cuprind peste 6000 persoane. De câte ori am fostu eu de față, s'a nimerit că toate locurile erau ocupate. Organele cântau nisce melodii linu, apoi din ce în ce mai tare, până terminară în acorduri puternice. Orologiulu arăta 10 ore și 15 minute. Pe tribuna forte spațioasă apare Beecher în haină neagră simplă, fără nici unu semn de preot. Cu toate că numără 61 de ani, totuși are o înfățișare voinică. După-ce a aruncat o privire fugitivă asupra mulțimei, se aședă pe unu scaun simplu de răsărit. Pe una, câte odată pe două și mai multe mese dinaintea lui sunt puse pentru elu frumoșe prezente de flori, cele mai variate și mai mirositoare, cu deosebire în Ianuarie și Februarie când din cauza zăpeții și a gerului numai cu greu pot merge la biserică. Mâni gingașe au adus aceste daruri, ca semn de venerațiune, pentru că Beecher este cel mai mare »predicator alu damelor« dela țermurii oceanului atlanticu, până la ai celui pacificu. (va urma).

Cursul la bursa de Viena

din 8 Octomvre st. n. 1884.

Rentă de aur ungară 6%	122.75	Bonuri croato-slavone	100.—
Rentă de aur 4%	93.20	Despăgubire p. dijma de vin ungar	98.75
Rentă de hârtie 5%	88.70	Imprumutul cu premiu ungar	114.40
Imprumutul căilor ferate ungare	142.60	Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	115.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (1-ma emisiune)	96.70	Renta de hârtie austriacă	80.95
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (2-a emisiune)	119.—	Renta de arg. austr.	82.10
Amortisarea datoriei căilor ferate de ostu ung. (3-a emisiune)	102.50	Renta de aur austr.	102.90
Bonuri rurale ungare	100.85	Losurile din 1860	135.—
Bonuri cu cl. de sortare	99.75	Acțiunile băncii austro-ungare	859.—
Bonuri rurale Banat-Ti-mișu	99.75	Act. băncii de credit ung.	284.—
Bonuri cu cl. de sortare	99.25	Act. băncii de credit austr.	284.30
Bonuri rurale transilvane	100.25	Argintul — Galbin	5.77
		impărătesc	5.77
		Napoleon-d'ori	9.68 1/2
		Mărci 100 imp. germ.	59.75
		Londra 10 Livres sterlinge	121.80

Bursa de București.

Cota oficială dela 25 Septemvre st. v. 1884.

Renta română (5%)	Cump.	vënd.
Renta rom. amort. (5%)		
convert. (6%)		
Impr. oraș. Buc. (20 l.)		
Credit fonc. rural (7%)		
" " " (5%)		
" " " (5%)		
" " " (6%)		
" " " (5%)		
Banca națională a României	1395	
Ac. de asig. Dacia-Rom.	366. 1/2	
" " " Națională	243 1/2	
Aur	585. 0/0	6-20%
Bancnote austriace contra aur		

Cursulu pieței Brașov

din 9 Octomvre st. n. 1884.

Bancnote românesce	Cump.	9.06	Vënd.	9.08
Argint românesc		9.—		9.06
Napoleon-d'ori		9.64		9.16
Lire turcesce		10.90		10.34
Imperiali		9.88		9.92
Galbeni		5.64		5.68
Scrisurile fonc. »Albina«		100.50		101.50
Ruble Rusesci		121.50		122.50
Discontul		7—10 %		pe an.

Numere singurateice din „Gazeta Transilvaniei“ se pot cumpăra în tutungeria lui Gross (în casa prefecturei.)

Tarifa anunțurilor și inserțiunilor

în „Gazeta Transilvaniei.“

Anunțuri în pag. a IV linia de 30 litere garmond fl.—cr. 6

Pentru inserțiuni și reclame pag. a III linia à . „ — „ 10

Pentru repetiri se acordă următoarele rabate:

Pentru repetiri de 3—4 ori	10 ⁰
" " " 5—8 "	15 ⁰
" " " 9—11 "	20 ⁰
" " " 12—15 "	30 ⁰
" " " 16—20 "	40 ⁰
Dela 20 de repetiri în sus	50 ⁰

Pentru anunțuri ce se publică pe mai multe luni se fac învoiri și reduceri și peste cele însemnate mai sus.

Brașov 113 Mai 1884.

Numai câteva zile a se vedé unu viu Leu de mare
(Focă comată)

care a fost prins de nise pescari din Nubia, în marea roșă. Acest animal e de 350 de chile séu 7 măji de greu și e de 2 1/2 metri lung; are mâni ca un om cu 5 degete și unghii; afară de aceea o codă, ochi mari, dinți, mustață, totu corpul lui acoperit cu peri.

Leul de mare se hrănesce cu pesci și pôte mânca pe și 20—40 chile; Hrana i se dă la 9 și 12 ore a. m. și la 3 și 7 ore p. m. și este interesant de a vedé cum mânca pescii. După mâncare leul de mare eserecită diferite producțiuni. Acest animal e cunoscut din istoria naturală, de aceea d-nii învățători sunt rogați a aduce cu sine și pe scolarii d-loru, căci se oferă forțe rară ocaziunea de a vedé unu leu de mare. — Prețurile de intrare sunt așa de mici, încâtu fie-care pôte sé vedá foca.

Leul de mare se pôte vedé în Brașov în șatra dinaintea Porții Vămiei dela 8 ore dimineața până la 8 ore séra.

Oménii mari plătesc 20 cr. intrare — copii până la 12 ani numai 10 cr.

Invitū onor. publicū cu totu respectulū

Ioanū Michailă
din Egiptu.

1—2

Casse de Wertheim

ce resistă pe deplin în contra focului și nici nu se pot sparge, din cele mai renumite fabrice de casse

L. FLEISCHER,

oferă pe prețuri convenabile în cele mai favorabile condițiuni și în tôte mărimile

Iustinianū M. Grama,
depositarulū fabricei în Brașov.

11—11

Societatea comercială română Bassarabianu Calfoglu & Comp.

BULETINŪ
BRĂILA 24 Septemvre 1884.

Vëndător	Cumperător	Felul	Kilo	Libre	Prețul	Notițe
N. V. Perlea	Marchetto	Grâu	130	58 1/3	76	Mag. (hârt.)
A. Emberico	T. Marchiani	"	260	59—	64	Caicū
O. Silberstein	Galiatzato	"	155	57 1/2	61	Mag. (hârt.)
Carandino	Pauli Coventry & Cie	Secară	500	55 1/4	57	Caicū
I. D. Vamvuri	I. D. Nicolopulo & Cie	Porumbū	550	59—	56	75
C. Nicolaidi & C-ie	Chrissoveloni fils & Cie	"	230	60—	55	Magasiă
D. C. Zavò	I. D. Nicolopulo & Cie	Orzū	170	47 1/3	44	Caicū
Vassalopulo	d-to	"	550	47 1/4	44	"
Constandinescu	L. Mendl & C-ie	"	150	45 1/2	39	Magasiă
Cambano	Peirano fils & C-ie	"	500	47 1/2	43	"
Catzica	M. Cohen	Fasole	120	0/0	20	Caicū
Dreyfus & C-ie	Capitanu	"	300	"	20	Magasiă

Cele mai eftine cărți de rugăciuni.

— Chiar' acum au eșitū de sub tiparū —
și se pot procurá dela

Cancelaria Negruțiu din Gherla (Szamos-Ujvár).

Cărticică

de

rugăciuni și cântări

pentru

pruncii scolari de ambe sexele și confessiunile

— **Cu mai multe icóne frumóse.** —

Prețulū unui exemplarū trimisū franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

VISULU

Prea Sântei Vergure Maria

NĂSCĂTOREI de DUMNEDEU

urmatū de

mai multe rugăciuni frumóse.

Cu mai multe icóne frumóse.

Prețulū unui exemplarū trimisū franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fi.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

1—5